

Kako mnenje ima dr. Pivko o slovenskem davčnem de-
saru? Dne 10. aprila se je vršil v Ptujju zbor zaupnikov
naše stranke. Shodu je predsedoval naš znan, zavedni in
delavni župan iz Novevsi g. Veršič. Na zborovanju sta po-
ročila poslanca Vesenjaka in Zebot. Pri poročilu obeh g.
poslancev je nanesele govore tudi na dr. Pivkovo parlamen-
tarno delovanje. Poslanca sta zaupnikom povedala, kako
je ravno rojak iz Ptujškega polja dr. Pivko najbolj navdu-
šeno glasoval za novo in ogromno davčno obremenitev
Slovenije. Kako ostro obsodbo so naši možje pri tem po-
ročili naših poslancev izrekli o dr. Pivku, si lahko misli
vsakdo, ki pozna neznosne težnje naših davkoplačevalcev.
Na vprašanje zaupnikov, kam romajo ogromne svote na-
šega slovenskega davčnega denarja, je odgovoril poslanec
Vesenjak to-le: Mi poslanci Jugoslovanskega kluba smo
zahtevali, da ostane slovenski davčni denar za domače po-
trebe doma, a je ravno dr. Pivko izjavil v narodni skupšči-
ni: »Jaz nisem tako ozkega obzorja, da bi videl samo Slo-
venijo in njene potrebe, kakor klerikalci; jaz imam široko
obzorje za celo državo.« Ravno kar pribita protiljudska dr.
Pivkova izjava pač ne rabi posebne razlage!

To so lepi republikanci! Bivši finančar Švikaršič agi-
tira še sedaj po Slovenskih gorah za Radičevo »republi-
kansko« stranko. Ta mož, ki je oblašil že vse stranke, pa
povsod pozabi povedati, da je sedanji vodja Radičevcev
Pavle Radič v parlamentu pred celo zbornico v znanem
govoru izjavil, da se njegova stranka odpo-
veduje republikani. Jasno je rekel, da Radičeva stranka
priznava kralja in kraljevsko hišo in da sploh niso pravi
republikanci. Radič je tudi izjavil, da Hrvati priznavajo na-
rodno edinstvo, to se pravi: da so Hrvati s Srbi enoinisto.
Vse se je čudilo, ko je Pavle Radič govoril, da Radičevci
priznavajo vojaštvo in da bi oni, če bi prišli do
vlade, zahtevali, da vojaška dolžnost preneha
še s smrtjo.

Letošnji novomašniki v naši škofiji. Lavantinski škof
dr. Karlin bo dne 28. junija t. l. posvetil te-le mariborske
bogoslave v mašnike: Adamič Adolf iz Blok na Kranjs-
kem, Boštele Anton od Sv. Miklavža nad Laškim, Canjkar
Stanislav od Sv. Tomaža pri Ormožu, Časl Franc od Sv.
Františka v Savinjski dolini, Drvedel Alojz iz Črne v Me-
ziški dolini, Horvat Stefan iz Čirkovc, Klasinc Franc iz
Čirkovc, Meško Jožef od Sv. Tomaža pri Ormožu, Oreš Ja-
nez iz Mozirja, Peitler Alojz od Sv. Lovrenca na Pohorju,
Stakne Andrej iz Braslovč, Zalar Alojz od Sv. Križa pri
Ljutomeru in Zolnir Jožef iz Makol. — Od ravnokar našte-
vih novomašnikov zahteva vojaška oblast od Zalarja, Stak-
neta, Bošteleta in Canjkarja, da morajo še v tem poletju
k vojakom in v tem slučaju ne bodo posvečeni dne 28.
junija t. l.

Velika slovesnost v St. Ilju v Slov. gor. V nedeljo,
dne 26. aprila ob 9. uri popoldne bo prevzvišeni škof
dr. Andrej Karlin pri nas posvetil novi veliki zvon. —
Vila ga je tverka Bühl v Mariboru ter tehta 2030 kg.
Posvečen je farnemu patronu sv. Ilju, katerega podoba
nosi; zvon ima napis: »Sv. Ilju, svojemu farnemu pa-
tronu, rešitelju naše župnije iz nevarnosti svetovne voj-
ske, darovali hvaležni župljani.« Zvon stane 130.000 D
— 520.000 kron. Pripeljali so ga iz Maribora v soboto
štiri konji do Baumanove kapete v Strihovcu, kjer se
to vršil ob 2. uri popoldne slovesen sprejem. Igra so-
boto in nedeljo omladinska godba iz Maribora. Vabi-
mo sosedo od blizu in daleč.

Otvoritev vinotoča v St. Ilju v Slov. gor. V St. Ilju je
otvoril g. Mirko Bauman na svojem domu na Zmrzlem na
Jareninski cesti, 20 minut od šentiljskega kolodvora, vino-
toč.

Izjava. Podpisano uredništvo izjavlja, da dopisa pod
naslovom »Slovenske novice« v 16. številki »Gospodarja«
ni pisal g. Josip Kolman, posestnik in župan v Slivnici.
Imenovan sploh ni pisal v letu 1925 ničesar v naš list,
zato so obdolžitve nekakega gospoda v Slivnici popolnoma
neosnovane. — Uredništvo »Slovenskega Gospodarja«

Sala s smrtnim izidom. Od Sv. Martina pri Vurbergu
smo prejeli: Na Veliko noč so se sešli v Dupleku fantje
in dekleta in so zbijali šale. Prišlo je seveda v šali do me-
deljonega ruvanja fantov z dekleti. Med tem porivanjem je
padla ena od deklet tako nesrečno na tla, da si je pri padcu
zlomila tilnik in obležala pri priči mrtva.

Požar na velikonočni pondeljek. Od Sv. Martina pri
Vurbergu poročajo: Na velikonočni pondeljek proti večeru
se je pojavil na poslopju posestnika Matevža Greifa v Zg.
Dupleku požar. Požar sta hvala Bogu hitro zapazili požarna
bramba iz Maribora in iz Pobrežja pri Mariboru. Uspešne-
mu gašenju obeh požarnih bramb se je posrečilo, da se je
ogrenj omejil samo na gospodarsko poslopje posestnika
Greifa. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, rešiti je
bilo mogoče samo še živino in nekaj gospodarskega oro-
dja. Ravno na velikonočni pondeljek proti večeru je pihal
močen veter in je bila zelo velika nevarnost, da bi se bil
požar od Greifa razširil na sosedna poslopja in lahko uničil
celo vas.

Nova naša gostilna v Ptujju. V Ptujju je kupil znano go-
stilno »Pri zamorcu« od g. Dostala naš odlični somišljenik
in bivši poslanec g. Miha Brenčič, veleposestnik iz Spuh-
lje. G. Brenčič bo skrbel za dobro vino in solidno postrežbo
in ker je dal prostore renovirati ter razpolaga z obširnimi
lokali, bo gostilna zelo priporočljiva za sestanke raznih na-
ših društev, tem bolj, ker so baš naši somišljeniki v Ptujju
pogrešali slične prostore. Gostilno g. Brenčiča radi tega
najtoplejše priporočamo!

SAVINJČANI, POZOR!

Iz Zalca nam poročajo:

Kakor se sliši, se namerava prirediti večji protestni
shod v Zalcu proti novim davkom, pred vsem proti visoki
dohodnini. Dasiravno je najmanj dvomljivo, da bi pod ob-
stoječim PP režimom tudi največji protestni shod kaj po-
magal, bi bila vendar do tukaj stvar v redu, da da ljudstvo

duška svoji kritiki nad davčnim vijakom, ki grozi sčasoma
upropastiti naše gospodarstvo. Ne moremo pa razumeti, da
nameravajo, kakor se čuje, povabiti na protestni shod sa-
mega dr. Zverja in njegovega zvestega pobočnika g. dr.
Pivka. Ta dva gospoda sta vendar v narodni skupščini sle-
po šla z vladno večino v boj za dvanajstine in glasovala za
vsa težka bremena, predvidena v proračunu, torej tudi za
dohodnino. Pristaši SLS, ne nasedajte takim limanicam na-
ših političnih nasprotnikov, da bi si ti na takozvanih skup-
nih protestnih shodih prali svojo težko vest, vas pa porab-
ljali pri tem za štafažo. Pustite jim blamazo, da sami skli-
čejo protestne shode proti davkom, če si upajo, ko so jih
sami povzročili in zanje glasovali. Dr. Zverjav in dr. Pivko
se bojata sodbe ljudstva, zato bi jima ravno prav prišli skup-
ni shodi, da bi proti njima naperjena ost potem zadela vse
stranke. Pristaši SLS, udeležite se naših sestankov, ki se
bodo vršili povsod še ta mesec — samostojnim demokra-
tom itd. pa pustite njih težko vest, da so po edinih dveh
svojih poslancih dr. Zverjavu in dr. Pivku soglašali z vsemi
davčnimi bremenami.

Delovanje gasilnega društva v Trnovljah pri Celju.
Gasilno društvo v zgoraj imenovani veliki občini je
proslavilo letos 16. marca komaj obletnico svojega ob-
stanka, pa že beleži odlični napredek ter kaže, da se bo
še znanprej živahno razvijalo po znanem gasilskem
geslu: »Bogu v čast in bližnjemu v pomoč.« Lanskega
leta je društvo dobilo tudi novo brizgalno, katere je bila
slovesno blagoslovljena. Ze tekom letošnjega poletja pa
si nameravajo požrtvovalni gasilci zgraditi svoj dom,
da bodo pod lastno streho. Navdušenje za ta načrt je
med vsemi domačinimi splošno in od vseh strani dobiva
znatne podpore bodisi v denarju ali pa v blagu. Vsa
čast v tem oziru požrtvovalnim vaščanom in pridnemu
odboru, ki se je lotil načrta za to važno delo z vso vno-
mo. Podpirajo ga fantje in možje-gasilci s pridnim
vezbanjem in vzorno disciplino, pa tudi žene in dekleta
ne zaostajajo za njimi, kadar je treba priskočiti na po-
moč društvenim veselicam, bodisi z venci ali pa z raz-
nimi razveseljivimi stvarmi za želodec in grlo. Tako
napreduje društvo s skupnim naporom vseh vaščanov
vedno lepše in dal Bog, da bi ta sloga in požrtvovalnost
ostala še za naprej.

Smrt vzornega mladeniča. Dne 6. t. m. je bil v Lučah
pokopan mladi Anton Plaznik, sin znanega rodeljuba vele-
posestnika in župana g. Jakoba Plaznika, po domače Ri-
harskega iz Podvolovjeka pri Lučah. Nemila pljučnica je
prestrigla nit življenja rajnemu v najlepši mladeniški dobi.
Umrli Anton se je rodil dne 4. I. 1907; že kot otrok je
bil priljubljen kot marljiv in ponizen, kot mladenič bi pa
lahko služil za vzgled vsem svojim sovrstnikom. Kako so
ga ljudje vsled njegovega blagega značaja spoštovali, je
pokazal sijajen pogreb. Ko so mu domači pevci zapeli na
grbu tužno žalostinko, so vse navzoče obile solze. Naj
počiva blagi mladenič v miru in svetilu mu večna luč.

Matuzalem v Beogradu. Nedavno so poročali ameri-
kanski listi kot nekaj izvanrednega, da živi v Los Angelosu
človek, ki je dosegel starost 136 let. Celi svet je bil prepri-
čan, da je ta Amerikanec najstarejši človek na svetu. Se-
daj se je pa izkazalo, da ta ameriški Matuzalem ne
nosi starostnega rekorda, ampak neki Zoro aga Vitlis, ki
je došel te dni v Beograd na potovanje v Italijo, kamor ga
je pozvalo neko italijansko zdravniško društvo. Ta mož je
star celih 151 let in je pri polnem zdravju. Zadnjič se je
oženil, ko je bil star 101 leto. Rojen je leta 1774 v Kurdi-
stanu, a nastavljen je v Carigradu, kjer opravlja službo šefa
nosačev. Ta Matuzalem je že bil poprej enkrat v Beogradu
in sicer leta 1801, ko se je boril kot turški vojak.

Eden, ki je šele sedaj zvedel, da je končala svetovna
vojna. V Petrovaradin se je vrnil te dni iz sibirskega 12let-
nega ujetništva Rudolf Vukovič. Celi čas, odkar je prišel
v ujetništvo, je bival v nekem zakotnem delu Sibirije, kjer
se danes ne vejo, da je končala svetovna vojna. Vukovič
je zvedel šele na povratku iz ujetništva v Jugoslavijo, da
je zamenjal svetovno klanje mir. Po izjavi Vukoviča je še
po Sibiriji veliko vojnih ujetnikov, ki še danes ne vedo, da
je že končana svetovna vojna.

Oživel mrtvec. V Bardibih v Hercegovini se je do-
godil te dni čudovit slučaj, da je bolnik, katerega so vsi
smatrali za mrtvega, ter ga že položili na mrtvaški oder,
zopet oživel. Neki kmet iz te vasi boluje na epilepsiji,
ki ga mnogokrat napada. Po napadu zapade vsakokrat
v nekaj letargičen sen, ki traja par ur. Po zadnjem na-
padu pa je zapadel v tako trdno spanje, da se ni zbudil
več dni. Nazadnje so se pojavile na telesu modre pege,
in ker je postalo popolnoma mrzlo, so ga smatrali za
mrtvega. Položili so ga na mrtvaški oder in sosedje so
se zbrali zvečer v sobi, da čuvajo mrtveca. Nenadoma
so opazili, da se namišljeni pogojnik giblje in njihov
grozovit strah se je še povečal, ko se je dvignil iz rakve
ter ves začuden stopil z mrtvaškega odra. Da se ni pre-
budil, bi ga bili naslednje jutro živega pokopali.

Ognjenik uničil mesto z 10 tisoč prebivalci. V ameri-
kanski državi Mehiki je mesto Sombretete. V bližini
tega mesta so že davno ugasli ognjeniki. Dne 13. aprila
so začeli ti ognjeniki nenadoma bruhati. Mesto s 10.000
prebivalci je popolnoma uničeno. Strašni potresi in
grmenje je spremljalo delovanje ognjenikov. Ognjeniki
so bruhali neizmerne množine goreče lave in kamenja.
Na mesto je padala kakor dež žareča žerjavica. V mestu
so se odigrali grozopolni prizori. Hiše je objel ogenj in
v nekaj urah je bilo mesto kup razvalin. Nobena hiša ni
ostala cela. Na stotine ljudi je bilo pokopanih pod raz-
valinami. One, ki so bežali iz mesta, je lava zajela in
zažgala. Mnogi, katerih obleke so se vnele od žerjavice,
so v bolečinah letali okoli kakor goreče baklje, dokler
se niso zrušili. Ko je izbruh prenehal, so izvršili pre-
bivalci iz sosednih mest velike tatvine, vsled česar so
oblasti preglasile preki sod. Točno število mrtvih še ni
znano. Računa se, da se je od 10.000 prebivalcev rešilo

smrti komaj par stotin. Sombretete je glavno mesto
istoimenskega okrožja v mehiškanski državi Zacatecas.
Nekoč je bilo znano po svojih srebrnih rudnikih.

Mladina ekskurendne šole v Ravnah nad Soštanjem
je nabrala za neodrešene bratce in sestrice preko meje
lepe pirhe v znesku 365 D ozir. 1460 K. Posebno se je
odlikoval učenec Praznik Franc iz Velumje, ki je sam
nabral svoto 160 D. Posnemanja vredno. Na delo torej!

Dar Dijaški večerji v Mariboru. V Slivnici so pri Kol-
manovih pri blagoslovljenju velikonočnih jedil žene in de-
kleta darovala za Dijaško večerjo v Mariboru 70 din. —
Bog plačaj! Posnemanja vredno!

Velikonočne pozdrave so še nam poslali ti-le fantje-
vojaki: Slovenski fantje-vojaki iz Valjeva v Srbiji pošiljajo
pozdrave in želijo vesele velikonočne praznike vsem Or-
lom in Orlicam, fantom in dekletom, sorodnikom in znan-
cem ter čitateljem »Gospodarja«: Ivan Gorišek, Alojzij
Shamen, Anton Steble, Franc Gorišek, Ivan Kramaršek,
Avgust Ropan, vsi iz Vojnika; Henrik Hofbauer, Ivan So-
din, Senič Blaž, Gregor Pecl, vsi iz Frankolovega pri Voj-
niku; Avgust Pregrad od Sv. Petra pod Sv. gorami; Jakob
Planinšek iz Petrovc; Martin Jekl, Jakob Piliš, Stefan Piliš,
Maks Kramer, Franc Mirnik, Stanko Stropnik, Miroslav
Gajšek iz Trnovelj pri Vojniku; Matko Gračner od Sv. Ju-
rija ob južni žel. — Slovenski fantje od 8. artilerijskega pu-
ka želijo vsem čitateljem in čitateljicam »Gospodarja« ve-
sele in zdrave velikonočne praznike. Pozdrav iz Podgorice
v Črnigori: redov Ivan Kuharič iz Loperšič pri Ormožu,
Jakob Catorič iz Ilovec pri Sv. Miklavžu, Jakob Vogrinec
iz Moškanjc pri Marjeti, Jožef Vrbančič iz Presike pri Lju-
tomeru, Mirko Hasl iz Ptujja, Franc Kleidarič iz Pistik pri
Zavraču, Miha Kelc iz Brezovec, Anton Hanžel od Male
Nedelje pri Ljutomeru, Alojz Erjavc iz Borejec v Prek-
murju, Anton Ritlop iz Črna pri Radgoni, Janez Ivanič iz
Radenskega vrha pri Ljutomeru, Karl Golob iz Oplotnice,
Matevž Črešnar iz Oplotnice, Alojz Gorica iz Prihove, M.
Zajšek iz H. odše pri Ptujju. — Vesele velikonočne praz-
nike vam želijo slovenski vojaki iz Valjeva, 2. baterija,
2. divizija, 1. artilerijski puk: Jakob Mastnjak, Viktor Flo-
rijan in Josep Šentjerc, vsi iz St. Jurja ob južni žel.; Ivan
Raspotnik, Anton Godec in Pepi Ocvirk, St. Pavel pri Pre-
boldu; Franc Bučar, Sv. Peter v Savinjski dolini; Peter Pu-
conja, Presika, Ptuj; Leopold Jošovec, Braslovče; Alojz Je-
len, Zgornja Ponikva; Albin Urbanja, Litija; Maks Tratnik,
Levc pri Celju; kaplar Karl Skrlc, Ptuj; kaplar Anton
Pauko, Ptuj; kaplar Ivan Antloga, Zgornja Ložnica pri
Zalcu. — Slovenski fantje 20. pešpuka v Zaječarju v Starj
Srbiji voščimo vsem dekletom, prijateljcem in znancom v
krasni Sloveniji vesele velikonočne praznike in obilo pira-
hov: Božidar Kumer, Alojz Bricman, Slovenjgradec; Franc
Jordan iz Velikih Lašč; Jože Mauser iz Straže pri Novem
mestu. Obenem vam poročamo, da smo že dobili nove
pitomce, kateri že prav pridno vežbajo, a mi stari vojaki se
nadamo odpusta že koncem meseca maja. Vreme imamo
prav krasno. Dne 7. 4. imamo veliko pukovsko slavo, kate-
re se bodo udeležili prav mnogo sosednih Jugoslovancev.

Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela iz-
vršuje ter se priporoča za cenj naročila ključavničarstvo
Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej
današnji inserat na zadnji strani!

Dopisi.

Stojnci. (Pivkov shod.) Na velikonočni pondeljek
nas je prišel zopet posetit v Stojnce italijanski Pivko.
Shod se je vršil pri gostilničarju Turku, in ga je vodil
politično strankarski hujskač Alojz Vajda. Shod je
mislil biti zaupen, a vseeno so ljudje precej zvedeli, kje
in kdaj ga pride demokratiški Pivko. Začetek bi naj bil
ob treh, potem ob šestih, a prišel je Pivko okoli pete
ure. Točne ure se ni držal, ker se je bal za svojo kožo.
Vsi Stojncani so ga vsekako nestrpno pričakovali, da
mu marsikatero bridko zabrusijo pod nos. Kot prvi go-
vornik je nastopil kapetan Pivko. Naši dobri Stojncani
so ga tako zavračali, da je siromaka polival kar smrtni
pot. Bil je celi večer blede kot smrt, akoravno je vsakih
5 minut vli v sebe čašico vina in si hotel s tem neko-
liko pomiriti svoje razburjene živce in odebeliti svoj
posluh. Ubogi Pivko se je mučil celo uro, a ni vsled
mnogih opazk izustil niti enega stavka! Slišal se je od
le časa do časa, opazilo se je le toliko, da govori, ker so
se premikale čeljusti in se je gibal debeli jezik v Piv-
kovih ustih. Za njim se oglašali k besedi dr. Salamun, a
tudi on je moral hitro utihniti. Kot zadnji nastopi re-
publikanec Stoklas iz Leskovca pri Ptujju, a tudi ta si-
romak ni mogel dolgo sape držati in je moral prenehati.
Človek bi rekel, da ima Pivko več zaslobe pri naših
Stojncanih, a bi se varal, kajti, ako bi povsod naši fant-
je in možje tako nastopali proti delavcu za Jugoslavije
v Italiji, se mu ne bi nikoli več ljubilo priti med slo-
venske volilce.

Ormož. Na velikonočni pondeljek, dne 13. aprila t. l.,
se je vršil v Katoliškem domu sestanek zaupnikov našega
ormoškega okraja. Naš vli poslanec g. Bedjanič je nam
izčrpno opisal politični položaj, njegove posebnosti, kakor
je nastop Radičevcev, in delovanje naših političnih nasprot-
nikov. Njihova nakana, da bi se razveljavili naši štajerski
mandati, ali vsaj da bi pridobili zase naš 11. mandat, se je
izjalovila, zastoj je bilo njihovo delo. Vsi uvidevajo, celo
Pašič, da je revizija ustave potrebna. In ker Pribičević in
Žerjav ne predstavljata nobenega naroda, bo tudi preko
njih prišlo do takega preokreta. Zato zna priti do novih vo-
litev in sicer ne za državni, ampak le za ustavotvorni zbor.
Gospod poslanec je nas tudi opozoril na to, da znamo imeti
letos tudi volitve za oblastno skupščino. Kaj so nekaj bili
deželni zbori, bodo zdaj oblastne skupščine. Posebno pa je
nas interesiralo poročilo g. poslancev o dvanajstih. Kam
pridemo, ako bo šlo tako naprej? S tem je g. poslanec

končal svoje poročilo. Nato se je razvila jako zanimiva debata. Omeniti je treba posebno prošnjo g. župana Martina Ivanuše na g. poslancu, da poskrbi s pomočjo enakomislečnih, da se kmet podpre, da posreduje, da se na nekak način poskrbi, da se cene zravna, da kmet, ki vse drago plača, tudi več zato dobi, kar prodaja. Naj vlada kmetu in njegovim zavodom da na daljši čas, kar daje bankam in bogatim posameznikom, sicer na kratak čas, vendar si pa omenjeni že znajo pomagati. Ko je g. poslanec vse pojasnil, se je sestanek zaključil. Gospodu poslancu se je izrekla zaupnica, ker je ravno kmet in kot kmet tudi ostane, ker ga ni sram, če tudi gnoj vozi, sram pa naj je »Jutrovec«, ki tako od kmeta pišejo in mislijo. Za časa volitev je tudi kmet dober, da le z njimi voli, po volitvah pa je nekaj drugega, kaj ne?! Le gospodje tako naprej! Vas dobro poznamo! Kmetu boste doigrali! Kaj bi neki bil, če bi pri vas naložen denar dvigali in trgovce, ki z vami v en rog trobijo, bojkotirali?! Bomo že videli! — Eden za vse.

Sv. Bolfenk pri Središču. Zadnji »Kmetijski list« je prinesel iz našega prijaznega kraja kar dva dopisa. Prvi pravi, da so se samostojne v naši fari razdelili na dva tabora ter izvolili za občino Kog in Jastrebeci nov odbor, drugi pa obljublja, da bo »zasebnik«. Nerad še nadalje kvasil svojo modrost. Novozvoljeni odbor je res imenitno sestavljen. Predsednik je krmar Bolfenk Gregorinčič, ki je zdaj pokazal pravo barvo, nek »zasebnik« (kaj je to?) je poverjenik, »kolporter« (kaj je to?) pa se piše Vogrinčev Štefek. Kos Matija, ki ljubi zajčjo pečenko, pa je odbornik. V širšem odboru sedi tudi Lašič Franc iz Lačavesi, kot pravi »Kmetijski list«. Najbrž ga hočejo samostojne kandidirati za prihodnjega župana občine Vitan. Potem se bo ateku, ki piska bolj na demokrasko-kapitalistični meh, — slabo godilo!

Sv. Krištof pri Laškem. Da je naša občina dobila gerenta, je zasluga laških demokratov, ki strastno sovražijo kmečko organizacijo v naši občini, ker je ona povzročila, da so se naši zajčki podražili od 600 kron na 48.160 K. Posebno sovražijo demokrati bivšega župana, pa tudi zaradi blažega Golob-Kokalj. Ta dva sta se kot bivša odbornika hlinila kot vsa goreča in požrtvovalna za zastoj-delo v korist občine. Bivši župan jima je sprva verjel ter jima poveril delo na cesti Sevice—Trnovo. Toda vsa tako hvalisana požrtvovalnost se jima je hitro spremenila v nesramno izrabljanje občinske blagajne za agitacijske namene demokrasko stranke. Voznike svoje pristaše sta plačevala dnevno po 1400 K. Tudi dninarji so bili večinoma demokrasko organizirani ter so nekateri prav komodno kadili cigarete, namesto da bi pridno delali. Svojo požrtvovalnost je Golob pokazal tudi pri računu za stare deske. Sploh je vsa akcija zašla v čudno visoke svote, zato jima je župan delo odvzel in sklical sejo, na katero pa Golob in Kokalj nista upala priti, da bi pojasnila svoje račune. Zato jima je odbor izrekel nezaupnico. Od tega časa naprej so demokrati grozili z revizorjem in gerentom. Seveda pod Davidovič-Koroščevo vlado taka nasilja od zgoraj demokratom niso bila na razpolago. Sedanja politika pa, g. revizor jo je ob sklepu revizije zbranim občinskim odbornikom karakteristično označil z besedo »vlačuga« — je ustregla demokratom ter odstavila župana.

Sv. Krištof pri Laškem. Naša občina je glede razsežnosti ena največjih v Sloveniji, saj sega od postaje Hrašnik do Tremerja blizu Celja. Mnogi ljudje v hribih in iz oddaljenih okolij celo od njih izvoljenega župana niso osebno poznali, koliko bolj je splošno nepoznan od vlade občini nastavljen gerent. Le po enem ga pa vsi poznamo: bil je član one slaboznane volilne komisije v laški občinski hiši, ki je pri volitvah v ustavotvorno skupščino več stotinam volilcev iz naše občine hinavsko-zavratno onemogočila volilno pravico. To pove vse, zakaj je nastavljen in kaj hočejo zopet tisti gospodje iz laškega trga, ki so ga dali nastavit za gerenta v naši občini.

Gospodarstvo.

RAZLOČEK V CENAH.

Robert Košar.

Ako trezno presojava sedajno stanje kmetijskega stanja, moramo odkrito izjaviti: Naš kmetijski voziček teče po vedno slabših cestah.

Pred vojno

so bile cene naših kmetijskih pridelkov še precej v soglasju s cenami onih industrijskih predmetov, katere rabimo in moramo kupovati za vsakdanje življenje. Za 1 kg pšenice (14—16 v) smo dobili n. pr. 7—8 škatelj šibic, za 3 kg predpasnik, za 10—12 kg žerjavca, za 50 kg navadno obleko; meter platna je stal 2 kg; 1 kg mila 3 kg pšenice; za 1 liter vina (40—50 v) smo dobili: 20—25 škatelj šibic ali predpasnik, za 4—5 litrov žerjavca, za 25 litrov čajgasto obleko. Saj se je dobila pred vojno že boljše izdelana štofnata obleka za 24—30 kron. Liter vina si lahko zamenjal za kg mila. Za eno jajce smo kupili 2—3 škatlje šibic, za predpasnik smo dali vrednost 8—10 jajc. Za tele, da vzamem tudi primer iz žirorje, se je pred vojno plačevalo 16—20 kron. Za ta denar je dobil kmet 1000 škatelj šibic ali 12 srjac ali dve čajgasti obleki ali eno štofnato. Dobil je 50 kg mila ali 60 m platna. Naši kmetijski delavci so dobivali pred vojno po 40—50 v na dan. V treh dneh si je zaslužil gate, v enem dnevu predpasnik, v 20—25 dneh obleko. Vkljub temu ravnovesju cen pa vendar ne moremo reči, da bi kmet in kmetijski delavec spala na rožicah, ampak krepko in trdo sta se morala boriti za vsakdanji kruh. Pri tem ju je podpirala živa zavest kmetijske skupnosti, samo pomoči in ustvarjajočega dela v lastno korist. Rajfajzenove hranilnice in posojilnice so rastle kakor gobe po dežju, ustavila se je naša kmetijska zveza in ledina na združnem polju se je začela orati s polno paro. To idealno započeto delo je prekinila svetovna vojna.

Med vojno

se je materialni položaj našega kmeta stalno boljšal, kajti zaprtje mej centralnih držav je povzdignilo naše kmetijske proizvode do monopolne vrednosti, kakor nekoč v Angliji, ko je Napoleon proglasil kontinentalni zapor. Cene življenjskim potrebščinam so se podvojile, potrojile in denar je začel svitekati v žepu feudalne gospode, dočim si je v sedajni svetovni vojni opomogel naš kmetijski stan. Kdor je bil količkaj skrben in varčen in je imel količkaj sreče, se je med vojno in v prvih povojnih letih rešil starih dolgov in si je morda še prihranil kak krajcar. Seveda so tudi cene industrijskih izdelkov začele rasti, toda glede obleke in perila smo se imeli stare rezerve in vsak nov nakup se je dal pokriti z izkupičkom prodanih pridelkov. Med vojno smo bolj trpeli na pomanjkanju industrijskih predmetov.

Po vojni

oziroma šele zadnji dve leti se začene naša trnjeva pot, kajti cene našim kmetijskim proizvodom so silno padle, dočim so se cene industrijskih predmetov zvišale, ali vsaj ostale na isti višini. Zato pravi danes kmet: Kar imam za prodati, nima cene, kar pa moram kupiti, je tako drago, da ne morem plačati. Za 1 kg pšenice dobi danes 4 škatlje šibic, za predpasnik mora dati 6 kg, za srjaco 20 kg, za navadno čajgasto obleko 100—120 kg, za štofnato pa celo 300—350 kg pšenice. Za eno jajce ne dobi niti škatlje šibic in za 1 kg mila mora dati 25 jajc, dočim je plačal pred vojno samo 10 jajc. Pred vojno smo dali za zavojček tobaka približno eno jajce. Za čajgasto obleko mora dati naš kmet skoraj dve teleti, za štofnato obleko pa kravo. Naši delavci in vinjarji so tudi nezadovoljni; kmet pa obupuje, ker ne vidi nobenega uspeha svojega dela in leze vkljub naporem v dolgove. Medvojne prihranke je že davno porabil, kajti majhen popravek v hiši ali v hlevu ga stane danes na tisoče dinarjev. Zemlja in hlev pa ne dasta več, kakor pred vojno. Položaj je od dneva do dneva bolj obupen, kajti tudi zvišani davki, velike takse in pristojbine ne odgovarjajo več sedanjim kmetijskim dohodkom. Za obdelovanje zemlje neobhodno potrebno kmetijsko orodje, kakor: plugi, brane, motike, sekire itd. je doseglo za sedajne razmere že bajne cene. Dekagram tega železa stane povprečno 1 krono, tako da stane n. pr. 1 kg tehtajoča motika 100 kron. Za eno motiko mora torej kmetijski delavec delati 3—4 dni, kmet pa mora zanjo dati 3—4 litre vina, ali pa 30—35 jajc. Pred vojno je stala najtežja motika približno eno krono. Za novi plug in brano gre krava iz hleva, za novi voz pa gre konj. V nesoglasju prodajnih in nakupovalnih cen ter visokim dohodkom ne odgovarjajočim direktnim in indirektnim davkom državi leži torej vzrok sedajnega propadanja kmetijskega stanu. Zalibog, da vidi velika večina nekmetijskega naroda v kmetu še vedno onega medvojne »kapitalista«, ki se je zarislal v njihovih očeh tedaj, ko so trume meščanov hodile pod kmetisko streho prosit in kupovat deželnih pridelkov. Kmet niti v teh časih, ko mu je blaga za prodajo primanjkovalo, ni bil »kapitalist«. Godilo se mu je nekaj boljše, danes pa gre njegova gospodarska pot zopet navzdol in naše hranilnice bi lahko zapele žalostne pesmi o propadanju kmetijskega stanu. Kupci ne iščejo več kmeta; kmet se mora potruditi, da najde kupca za svoje proizvode. Razlika v cenah bi se dala premostiti na ta način, da se cene kmetijskim proizvodom dvignejo v ravnovesje s cenami industrijskih potrebščin, ali pa da padejo industrijske cene na nivo cen kmetijskih proizvodov. To pa se ne bo zgodilo, ampak nasprotno opazujemo od tedna do tedna večji razloček. Samo v trdno sklenjenih združnih organizacijah leži naša rešitev. Samo te so zmogljive delcema premostiti veliki prepad, ki zija med cenami naših pridelkov in cenami industrije. Storit bomo morali vse, da povzdignemo tudi produkcijo in oplenimo pridelke našega gospodarstva. O tem prihodnjik.

Premovanje plemenskih bikov v srezu Maribor levi br. Pri licencovanju plemenskih bikov dne 6., 7. in 8. aprila t. l. so se pripoznale nagrade sledečim bikorejcem: I. Državne nagrade: 1. Twickel Pij, veleposestnik v Krčevini, 500 din.; 2. Brus Matevž, posestnik v Plintovcu, 500 din.; 3. Iglar Josip, posestnik v Boču, 400 din.; Majer Henrik, posestnik v St. Ilju v Slov. gor., 350 din.; 5. Fanel Franc, posestnik v St. Juriju ob Pesnici, 200 din.; 6. Cep Franc, posestnik v Koprivniku, 200 din.; 7. Twickel Pij, velepos. v Krčevini, 200 din.; 8. Rošker Anton, posestnik v Zgor. Hlapju, 200 din.; 9. Supanič Leopold, posestnik v Jelenčah; 10. Upraviteljstvo knezoškovega posestva v Leitersbergu 200 din.; 11. Upraviteljstvo »Racerdvor« v Krčevini 200 din. II. Okrajne nagrade: 1. Majer Henrik, pos. v St. Ilju, 150 din.; 2. Cerče Mirko, posestnik v St. Juriju ob Pesnici, 150 din.; 3. Gamze Ivan, posestnik v Plaču, 150 din.; 4. Paskolo Julijana, posestnica v Slatinskem dolu, 150 din.; 5. Katalinič Damijan, posestnik v Strihovcu, 100 din.; 6. Ehrlich Franc, posestnik v St. Ilju, 100 din.; 7. Jančič Franc, posestnik v Gačniku, 100 din.; 8. Bežjak Ivan, posestnik v Spodnjem Dupleku, 100 din. Nagrade se naj dvignejo takoj, najkasneje pa v osmih dneh, pri okrajnem zastopu v Mariboru, Koroška cesta 26.

Živinski sejem v Mariboru dne 14. aprila 1925. Dogon 26 konj, 4 biki, 146 volov, 314 krav, 18 telet, skupaj 508 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 9,50—10 din., poldebeli 9—9,50 din., plemenski 7—8,50 din., biki za klanje 9 din., klavne krave debele 8,30—9 din., plemenske krave 5—7,50 din., krave za klobase 3—5 din., molzne in breje krave 6—7,50 din., mlada živina 7,75—8,75 din., telčeta 14,50 din. — Mesne cene: volovsko I 20 din., II 17,50 din., meso bikov, krav in telet 16 din., telečje meso I 20—22,50 din., II 17,50 din., svinjsko meso sveže 15—30 din. — Prodanih je bilo skupno 144 komadov.

Tobaka se v Sloveniji leta 1925 ne sme saditi. Pred več leti se je poslanec Slovenske ljudske stranke posrečilo izposlovati pri monopolski upravi v Beogradu, da se

sme tudi v Sloveniji saditi tobak. Sedanja vlada, v kateri sedi kot minister tudi krušni oče dr. Pivka, znani dr. Grega Zerjav, pa je prepovedala nadaljno sadenje tobaka v Sloveniji. Kar so torej naši poslanci s težavo dosegli, sedaj Pivkovi zavezniki prepovedujejo. Sadilci tobaka, zahvalite se dr. Pivku in dr. Zerjavu za ta »uspeh«.

Trpežna živa meja iz dreva. Zaradi pomanjkanja denarja za napravo lesenih in žičnih plotov, si ljudje pomagajo z najrazličnejšimi živimi mejami, izmed katerih se je dosedaj še najbolj obnesla živa meja iz dreva, ker dobro prenese sušo, obrezovanje in prepletanje. Postane zelo močna, vzraste pa malo prostora, če se lepo obrezuje. Na razna vprašanja od več strani hočem tukaj navesti način, kako se najložje vzgoji živa meja iz dreva. Ker drenove košice prvo leto ne kalijo, je najboljša meseca maja poiskati drenove sadike pod starimi dreni. Se jih lahko spozna, ker komaj sklite, še imajo luščine košic na prvih peresih. Nabere se jih najlažje, če se z eno roko s kakim klinom sadiko iz zemlje vzdigne, z drugo roko pa se sadika izpuli. Devati jih je sproti v kako posodo z vodo, da ne oveneje. Posaditi jih je takoj na že poprej zato pripravljeno gredo in zaliti 3—4 krat, da se primejo. Zastran saditve na gredo je še omeniti, da je treba saditi 5—10 cm narazen. Če se sadijo samo 5 cm narazen, se morajo že drugo jesen presaditi na stalno mesto. Če pa posadimo sadike v razdalji 16 cm, jih lahko na gredi pustimo 3—4 leta, da zrastejo čez 1 meter visoke. V tem slučaju lahko takoj napravimo iz njih plot. V ta namen je postaviti na mestu, kjer hočemo imeti plot, sohe v razdalji 5 m, na katere je 1 m nad zemljo nategniti žico; v zemljo pa izkopati 20 cm globoko grabo, v katero se posadijo sadike v razdalji 8 cm. Te sadike se k zgoraj nategnjeni žici z drobnejšo žico privežejo, vršički nad žito prirežejo, veje pa zapletejo med stebila sadik. Končno je še spodaj na sohe potegniti 3 žice 10 cm jedno nad drugo. Sedaj je počakati 2 leti, da zopet zrastejo vršički in veje, kar je še zopet vse zaplesti med stebila sadik. S tem je v glavnem vzgoja žive meje končana. Treba jo je le še vsako leto obrezati, da zavzame manj prostora. Pripomnim tudi, če se katera sadika v živi meji posuši, se lahko na prazno mesto pogroba veja iz sosedne sadike in praznosta je izpolnjena. Pozabil sem še omeniti, da je treba sadike prve leto na gredi skrbno pletiti, ker ne prenesejo sence. — J. H. M.

Iz lesnega trga. V primeri s stanjem pred mesecem se je poslovanje z izvoznim blagom zelo popravilo. Izvoz v Italijo je zopet velik. Zanimajo se Italijani pred vsem za tesano blago manjših dimenzij, hrastove hlode in sploh za mehki les. Pričakuje se, da bo izvoz v Italijo še porastel, ker bo naša glavna konkurentinja Avstrija pričela dobavljati les Nemčiji, katera ga potrebuje za vojno odškodnino. Tudi v Francijo se je naš lesni izvoz poboljšal. Kupuje Francija pri nas največ trdi les. Živahnejše povprašujejo tudi domači kupci, ki iščejo stavbeni les. Cene v Slavoniji: hrastovi hlodi 900—2000, hrastovi hlodi za furnirje 3000—4000 din., hrastovi budi 3000—3500 din., francoske dolžine (1000 komadov) 16.000—22.000 din., bukovi hlodi 350—400 din., javorjevi hlodi 700—900 din., jansenovi hlodi 700—1000 din., brestovi hlodi 500—650 din., brzojavni drogi hrastovi 70—140 din., jelovi 50—80 din., drva bukova 2200—3600 din. vagon, mešan 2600—3000 din., oglje vagon 9000—10.000 din.

ZITNI TRG.

Na našem žitnem trgu je položaj približno tak, kakor pred prazniki. V trgovini z domačimi žiti vlada precejšnje nrtvilo, dasiravno so cene pri nekaterih vrstah nazadovale. Mnogo živahnejša je trgovina z ameriško pšenico in moko. Amerikanci ponujajo svojo pšenico že po 4,10 din. za kg franko Postojna in skoro vsi mlinci v Sloveniji so se pričeli oskrbovati z njo. Mestoma kupujejo ameriško pšenico že mlinci v Slavoniji in Banatu. Dasiravno so pri nas zaloge domače pšenice že izčrpane, bodo vendar vsled ameriške konkurence nekateri trgovci pretrpeli občutne izgube. Ker se pa cene na ameriški žitnih borzah zopet popravljajo, upajo, da ameriška konkurenca ne bo dolgo trajala in zato svojih zalog še ne prodajajo. Koruza, ki je v preteklem tednu padla na ceno 160 din. za 100 kg, se je zopet dvignila. Danes se plačuje franko vagon (postavljena na postajo in natovorjena na vagon) po 170 din. za 100 kg. Zadnje čase izvažamo precej koruze v Belgijo in sicer gre izvoz po Donavi do Crnega morja in od tam po vodi do Antverpena v Belgiji. Precej koruze se je v Banatu prodalo tudi v Nemčijo, iz Sremu pa za Avstrijo in Grčijo. Oves kupuje zadnji čas inozemstvo; izvažajo se v Avstrijo in na Ogrsko. Izvoz ovsa pa menda ne bo dalje trajal, ker so ga pričeli Amerikanci uvažati po nižjih cenah, kakor so naše.

Na novosadski žitni borzi so se spremenile od našega zadnjega poročila samo cene koruzi, ki se prodaja po 170—175 din. pri takojšnji dobavi; za maj in junij prodana koruza je po 195 din. Na ljubljanski blagovni borzi so se trgovali poljski pridelki sledeče: ameriška pšenica 4,50—4,75 din., koruza franko Ljubljana 217 din., krompir 125—140 din. za 100 kg, fižol 310 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 61—62 din., francoski frank 3,17—3,22 din., italijanska lira 2,52—2,55 din., angleški funt sterling 295—298 din., češkoslovaška krona 182—185 din., avstrijski šiling 8,63—8,83 din., nemška marka 14,65 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 3,35 centimov.

Tisoči zahvaljujejo svoje ozdravljenje blagodejnemu vplivu Radenske vode!